Стартував проект Європейської комісії TEMPUS «Мережа освітніх центрів з сучасних технологій управління». Термін виконання проекту: січень 2009 – січень 2011 рр. Мета: зростання ефективності менеджменту місцевого самоврядування шляхом підвищення кваліфікації державних службовців у країнах-партнерах. СумДУ бере участь у проекті разом із університетами Іспанії, Польщі, Словаччини, Російської Федерації, Молдови, Вірменії. Координатором проекту визначено університет м. Кобленц (Німеччина).

«Симфонія кольору» – таку назву має виставка живопису члена Національної спілки художників України, заслуженого художника України Олександра ЧЕРЕДНИЧЕНКА, експозиція якої розгорнута в літературній вітальні бібліотеки СумДУ. Романтичне сприйняття реалій притаманне полотнам художника. Проникнення у внутрішній світ краси природи поєднується із психологічним гармонійним станом самого автора. Поряд із жанровими портретами, соціальними та архітектурними пейзажами представлені етюди, які є духовною потребою митця.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО підписав розпорядження «Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2009 рік». Серед відзначених і вчені Сумського державного університету: БІЛОВОДСЬКА Олена Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент: для проведення наукового дослідження «Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком»; МЕЛЕЙЧУК Станіслав Станіславович – кандидат технічних наук, старший викладач: для проведення наукового дослідження «Дослідження і розробка вакуумного агрегата на базі рідинно-кільцевого вакуум-насоса з вихровим ежектором»; ТАРАНЮК Леонід Миколайович – кандидат економічних наук, доцент: для проведення наукового дослідження «Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів як елемента процесоорієнтованої системи управління на виробничому підприємстві».

*Січень 2009 р. * Розповсюджується безкоштовно* *№ 1-2 (276-277)*

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НОВИННИМ РЯДКОМ

З 1 грудня 2008 р. до 28 квітня 2009 р. Міжнародний факультет прикладних інформаційних технологій Саратовського державного технічного університету, за підтримки компанії Aptech Ltd. (Індія) та під егідою Федерального агентства з освіти РФ проводить відкритий Міжнародний конкурс комп'ютерних робіт для дітей та студентської молоді «Цифровий вітер – 2009». Інформацію щодо участі у конкурсі можна отримати у відділ з організації науково-навчальної роботи з талановитою студентською молоддю (Г-1102).

З 2 лютого 2009 року знову стартує всеукраїнська інформаційно-пошукова система «Конкурс» із доступом до мережі Інтернет за адресою http://vstup.info. Вона міститиме інформацію щодо кожного вищого навчального закладу: загальна кількість поданих заяв; кількість заяв, поданих на місця державного замовлення; на вступ поза конкурсом; на цільовий прийом. Користувачі також зможуть отримати дані про максимальну, середню та мінімальну суму балів із конкурсних предметів за сертифікатами, поданими вступниками до вищого навчального закладу, дізнатися про ліцензійні обсяги прийому, обсяги державного замовлення, переліки конкурсних предметів, вартість одного року навчання з кожного напряму підготовки (спеціальності) окремо за формами навчання.

Міністерство освіти і науки України та Академія наук Молдови оголошують конкурс спільних українсько-молдавських проектів із таких напрямів: біомедицина, фармацевтика, підтримка, збереження і зміцнення здоров'я; сільськогосподарська біотехнологія, родючість грунтів і продовольча безпека та екологія; нанотехнології, промислова інженерія, нові речовини і матеріали; підвищення ефективності і забезпечення безпеки енергетичного комплексу; економічні та гуманітарні науки. Конкурс відкритий для наукових лабораторій, науково-дослідних груп вищих навчальних закладів обох країн. Документи приймаються з 20 січня до 20 березня 2009 року.

ПІДСУМКИ роботи Сумського державного університету за 2008 р. та основні завдання на 2009 р.

Звіт ректора Сумського державного університету А.В. ВАСИЛЬЄВА на конференції трудового колективу СумДУ

Шановні колеги, студентський актив!

Підсумовуючи роботу університету за 2008 рік, перш за все зазначу, що наші плани в основному виконані.

Чергові кроки в розвитку університету реалізовані і через поширення освітньої, наукової та міжнародної діяльності, і через зміцнення матеріальної бази, і через розвиток позанавчальної сфери студентського життя. Це є результатом колективних зусиль співробітників усіх посадових рівнів, студентського активу, наслідком здорового психологічного клімату й високого рівня нашого навчального закладу в цілому, що підтверджено й під час святкування 60-річчя СумДУ. Нам було що доповісти, чим пишатися. І та загальна увага до нас, яка рельєфно була виявлена, безумовно, є ознакою зростання авторитету університету.

А тепер – безпосередньо до звіту й планів на 2009 р. за основними складовими нашої діяльності.

У переліку **структурних перетворень та заходів з поширення освітньої діяльності** слід зазначити таке.

– Створені кафедри «Процеси та обладнання хімвиробництв» у Шосткинському, «Електронні прилади та автоматика» у Конотопському інститутах.

– Об'єднані у більш потужні кафедри «Теоретичної фізики» і «Загальної та експериментальної фізики», кафедра «Інформатики» з кафедрою «Інформаційні технології проектування».

– Продовжена реорганізація позабазових структур: закрито ще 4 НКП і створено 15 локальних центрів дистанційного навчання з виданням відповідного наказу міністерства щодо дозволу СумДУ на експериментальне впровадження широкомасштабного навчання за цією формою (такі накази видані тільки по 4 ВНЗ в Україні).

– Відкрита нова спеціальність «Друкарське виробництво» у Машинобудівному коледжі, отримані ліцензії на магістерський рівень за спеціальністю «Інформатика» та на право підготовки спеціалістів з «Журналістики» та «Електротехнічних систем електроспоживання», а також за рівнем спеціаліст, магістр зі спеціальності «Маркетинг» (заочна форма).

– У 2008 році в цілому успішно проведена акредитація 29 спеціальностей, із них 11 акредитовані вперше. При цьому, на жаль, поки ще не вдалося отримати магістерський рівень за спеціальностями «Переклад», «Прикладна математика», втрачено право на підготовку за спеціальностями «Електронні системи» та «Холодильні машини і установки» за заочною формою у двох НКП, зменшений ліцензійний обсяг прийому за 12 позиціями.

У той же час до успіхів 2008 року відносимо суттєве збільшення держзамовлення й ліцензійного обсягу на спеціальність «Лікувальна справа», а також на підготовку студентів за програмою офіцерів запасу із проведенням цієї діяльності за дозволом Міністерства оборони у Чернігівській та Херсонській областях, що збільшило вдвічі контингент тих, хто навчається. Уперше започатковано викладання для іноземців, як платну навчальну послугу, курсу міжнародного гуманітарного права англійською мовою. Збільшилася кількість спеціальностей заочної форми навчання.

У 2008 році також набула суттєвого розвитку наша система підвищення кваліфікації:

– отримана ліцензія на підвищення кваліфікації лікарів на передатестаційних циклах з 2 спеціальностей;

– додатково до раніше створених навчальних центрів відкрито IT-академію Microsoft, центр Sun electronics, інститут підприємництва Cisco, навчальні центри секції «Інформаційних технологій проектування» та кафедри «Математичного аналізу і методів оптимізації». Динаміка зростання кількості навчальних центрів – на рис. 1.

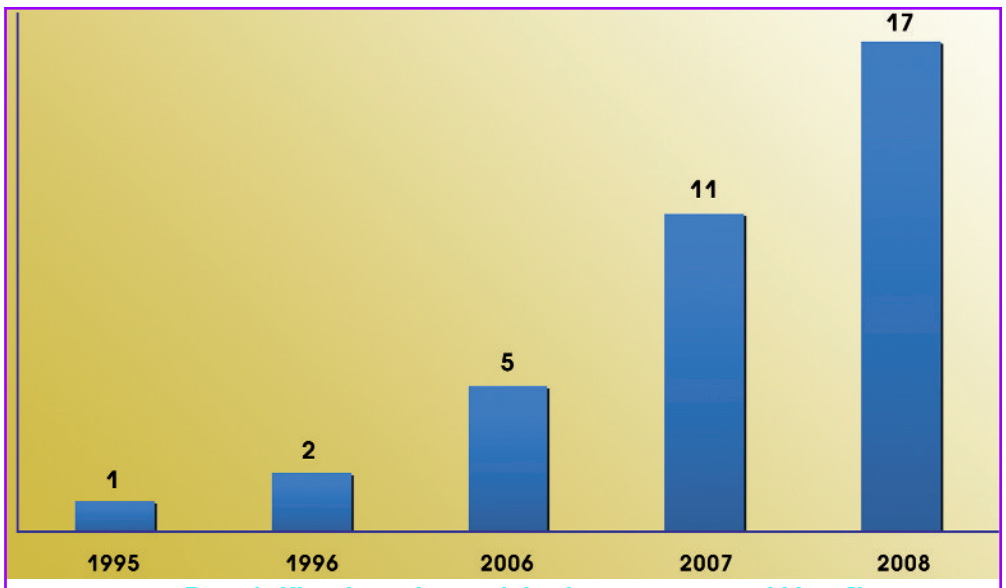

Рис. 1. Кількість підрозділів підвищення кваліфікації та перепідготовки СумДУ

– розширено кількість напрямів підвищення кваліфікації на короткотермінових курсах, а також кількість підприємств-партнерів.

Унаслідок зазначеного кількість слухачів, які проходять навчання в цій системі, щорічно суттєво зростає й досягла в 2008 році 2,5 тис. осіб (рис. 2).

Це також дало університету додатково 23,3 тис. годин обсягу навчальних доручень (рис. 3), що еквівалентно навантаженню п'яти невеликих кафедр. Та й коштів за цю роботу в звітному році отримано близько 2,3 млн грн. Але й ці години, і відповідні кошти є тільки на тих кафедрах, які беруть участь у цій діяльності, яка є дуже важливою складовою і нашої стратегії розвитку, і значущою компенсацією впливу на університет економічних та демографічних кризових викликів.

У 2009 році плануємо провести (або розпочати) роботу з:

– ліцензування нових спеціальностей «Адміністративний менеджмент», «Державна служба», «Управління інноваційною діяльністю», «Управління проектами», «Інтелектуальна власність», «Паблік рилейшнз», «Економічна безпека»;

– ліцензування на магістерський рівень спеціальностей «Переклад» і «Журналістика», та «Інформатика» і «Маркетинг» (рівень «спеціаліст») для отримання другої освіти, трьох спеціальностей передатестаційних циклів у Медичному інституті;

– організації навчання за спеціалізаціями «Комп'ютерний дизайн», «Земельне право», «Екологія лісового та мисливського господарства» та за спеціальністю «Журналістика» за заочною формою;

– поглиблення підготовки юристів з інформаційних технологій;

– підвищення кваліфікації за напрямами «Фінансовий моніторинг», «Цінні папери», «Секретар-референт», «Техніка безпеки»;

– відкриття центрів міжнародної сертифікації з IT-спеціалізацій та вивчення англійської мови; центру з енергообстежень на кафедрі електроенергетики; навчальних центрів «Solid Wors», «Delcam», «Simens»;

– входження науково-дослідної установи з виробничою базою до структури Шосткинського інституту;

– відкриття при Медичному інституті університетської клініки, розвитку нашого медичного пункту тощо.

Ректорат продовжить роботу з оптимізації структури університету.

Кадрове забезпечення, підготовка науково-педагогічних кадрів

Уже два роки поспіль щорічне збільшення частки осіб зі вченими званнями і науковими ступенями перевищує 3%, збільшилася на 6 осіб за рік і кількість докторів наук. Позитивною ознакою є й те, що суттєво більше приймаємо до викладацького складу, ніж з різних причин втрачаємо (абсолютне збільшення на 50 осіб).

Сьогодні загальна кількість докторів наук, професорів становить 58 осіб, а кандидатів наук, доцентів – майже 400.

У той же час за показниками кадрового потенціалу ще є відставання від провідних університетів країни. Невисокі показники, незважаючи на певне зростання, на економічному та гуманітарному факультетах, у Шосткинському й Конотопському інститутах, 12 кафедр із 57 належать до категорії невеликих за чисельністю. Та й захист нашими співробітниками 4 докторських і 25 кандидатських дисертацій не символізує суттєвого зростання при збільшенні кількості тих, хто закінчив докторантуру та аспірантуру в минулі роки. Певні керівники дисертаційних робіт, кафедр, факультетів ставляться до термінів захисту дисертацій не відповідально, вимагають їх дотримання недостатньо вимогливо.

У найближчі місяці ще раз повернемося до ґрунтовного аналізу виконання Перспективного плану роботи з кадрового забезпечення.

Формування контингенту, навчальний процес, його методичне й технічне забезпечення

Формування контингенту студентів – це та складова, яка значною мірою визначає і якість підготовки фахівців, і штатні можливості кафедр, і фінансовий стан університету. Ми продовжуємо нарощувати наші зусилля в системі довузівської підготовки, беручи до уваги те, що демографічні тенденції стають усе більше визначальними. Прораховується зменшення контингенту потенційних абітурієнтів за період 2003-2013 роки приблизно вдвічі.

У 2008 році в порівнянні з минулим зараховано на перший курс підготовки бакалаврів на 150 студентів менше за денною формою і на 620 – за заочною. Така ж тенденція спостерігається й у технікумах, коледжах. За таких умов підвищення якості підготовки випускників, рейтингу університету за всіма складовими є головним чинником, який визначає нашу конкурентоздатність на ринку освітніх послуг.

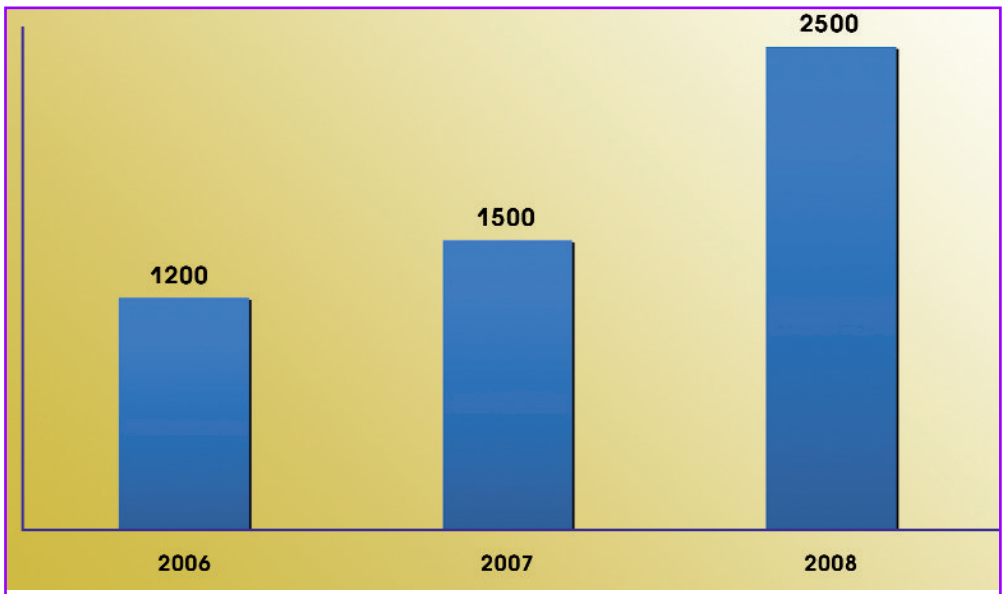

Рис. 2. Кількість слухачів системи підвищення кваліфікації та перепідготовки

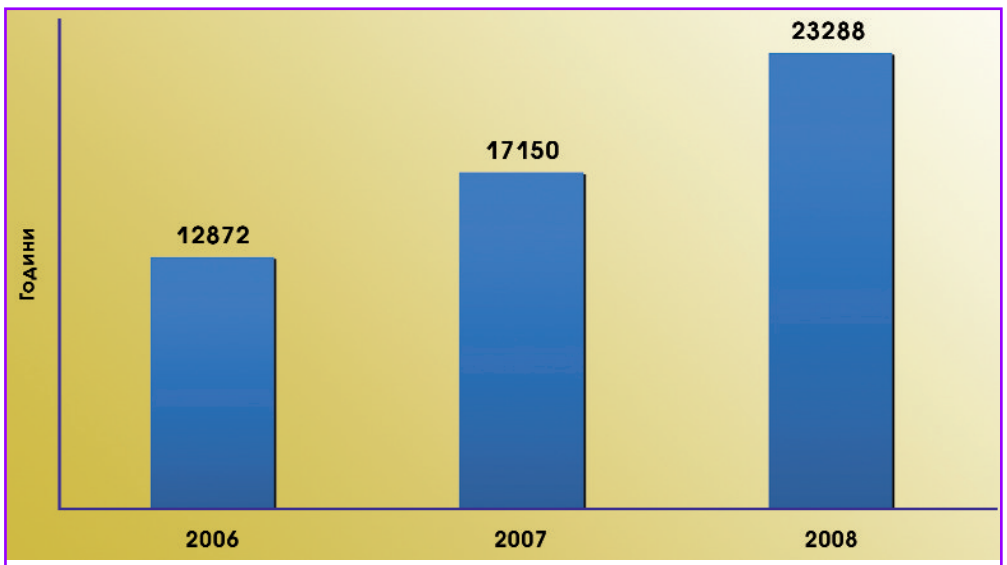

Рис. 3. Обсяг навчальних доручень системи підвищення кваліфікації та перепідготовки

У звітному році нам, зокрема, вдалося:

– утриматися на пристойному місці за кількістю призових місць на загальноукраїнських олімпіадах (хоча є тенденція зниження цього показника);

– отримати міжнародний сертифікат за роботу з талановитою студентською молоддю;

– вперше 34 випускники факультету економіки та менеджменту сертифіковані Британською компанією International Education Society Ltd;

– інтерни Медичного інституту за якістю підготовки визначені другими серед усіх медичних ВНЗ України;

– наші студенти все гучніше заявляють про себе на міжнародних конкурсах та олімпіадах з інформаційних технологій.

Крім того, ми нарешті:

– переглянули нашу нормативну базу з точки зору спрощення укладання робочих навчальних програм, регламентів, упорядкування проведення ІРС;

– зняли напругу стосовно викладання одномодульних дисциплін;

– затвердили новий порядок розроблення навчальних планів, який суттєво підвищує вплив факультетів на їх формування.

У цілому за рік уведено в дію 34 нові нормативні документи, різні положення, зміни до них. Також здійснена – і не тільки заради економії коштів, а передусім для оптимізації організації навчальної роботи студентів – ревізія визначення спеціалізацій, бакалаврської атестації, курсових та контрольних робіт тощо.

Нарощується й робота з методичного забезпечення навчального процесу. За рік видано близько 460 найменувань навчально-методичної літератури (рис. 4), 9 підручників, 76 навчальних посібників, у тому числі 42 – з грифом МОНУ (рис. 5).

Бібліотеками комплексу отримано за рік близько 66,5 тис. примірників літератури, а загальні витрати університету на формування бібліотечного фонду перевищили 1,2 млн грн, що на 60% більше, ніж у 2007 році (стільки на такі цілі не витрачає жоден ВНЗ України). Також у центральній бібліотеці започатковане зібрання рідкісної книги.

Підвищення якості підготовки фахівців, а також наукової та інших напрямів діяльності в сучасних умовах потребує передусім впровадження «віртуального навчального середовища» через розгалужену **інформаційно-телекомунікаційну систему**. Тому ми, як і в попередні роки, забезпечили потужний і результативний розвиток цієї суттєвої складової інфраструктури університету.

– У цілому на інформаційно-телекомунікаційну систему витрачено по комплексу СумДУ більш ніж 2,2 млн грн (по базовому ВНЗ – більше 1,9 млн грн), що в цілому відповідає, незважаючи на всі складнощі, рівню 2007 року.

– Кількість комп'ютерів зросла на 18% і становить близько 2150, у тому числі 1360 по базовому закладу (рис. 6).

– Також суттєво (рис. 7) до 1618 (на 27,4%) по комплексу й до 1020 (на 15,5%) по базовому ВНЗ збільшилася кількість комп'ютерних місць в Internet з під'єднанням до мережі ще 5 НКП.

– Задіяно 5 нових мережевих класів. Загальна кількість комп'ютерних класів по комплексу університету збільшилася з 43 у 2004 році до 92 у 2008, та відповідно із 29 до 50 по базовому закладу.

– З 2 у 2007 р. до 10 у 2008 р. збільшилася кількість стаціонарно обладнаних мультимедійними засобами аудиторій, демонстраційних залів. Тільки мультимедійних проекторів закуплено 13. Загальна їх кількість становить вже близько 50. (У 2005 році був «аж один» мультимедійний проектор).

– Суттєво поліпшуються якість і можливості користування телекомунікаційним середовищем. Кількість серверів зросла з 19 до 22, скриньок електронної пошти за рік – з 454 до 518. За два роки кількість придбаних ліцензій на програмне забезпечення збільшилася зі 100 до 500, швидкість доступу до Internet збільшилась удвічі (8,2Мбіт/с), а в порівнянні із 2005 роком – у 16 разів (було 0,512Мбіт/с). Практично завершено роботи з під'єднання до мережі всіх віддалених кафедр Медичного інституту.

– Створено комп'ютерний кластер із 14 двоядерних комп'ютерів для потужних обчислювальних робіт.

– Ми вже стали своїми у міжнародному грантовому просторі з інформаційних технологій, один проект «elearning» завершуємо, а декілька інших розпочинаємо.

– Розроблено 24 нові дистанційні курси, 52 електронні навчальні тренажери.

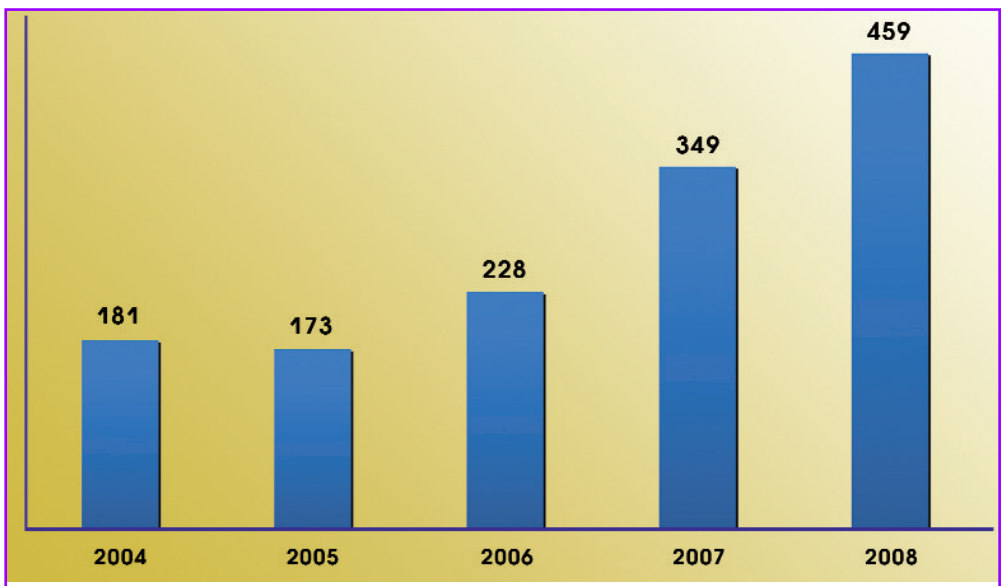

Рис. 4. Кількість виданих найменувань навчально-методичної літератури

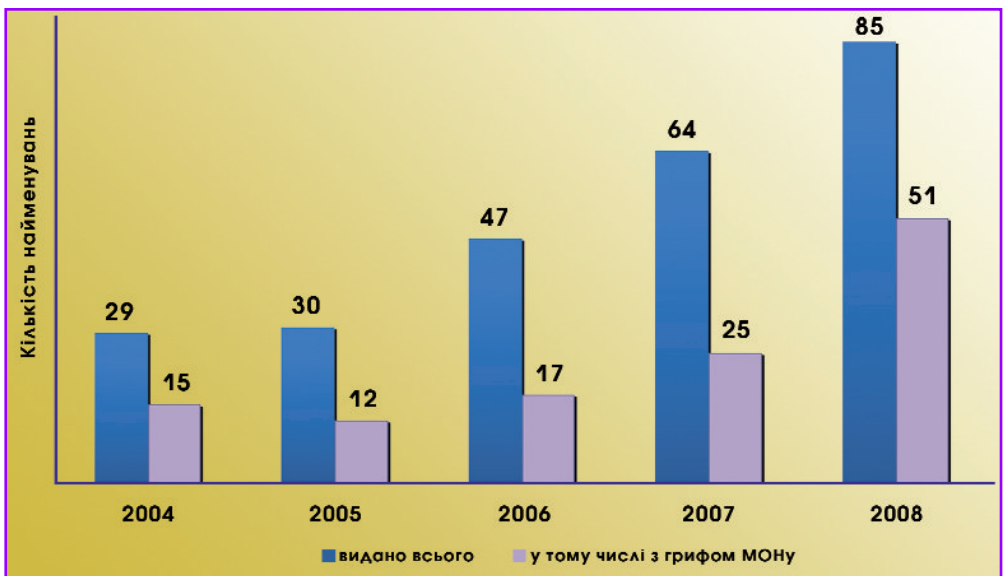

Рис. 5. Видання підручників та навчальних посібників

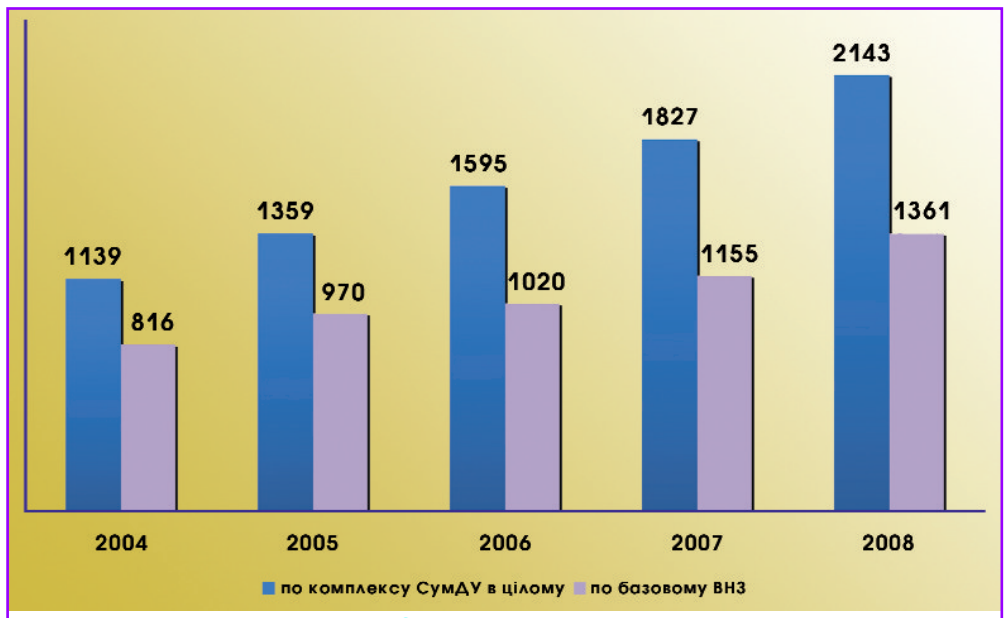

Рис. 6. Кількість комп'ютерів

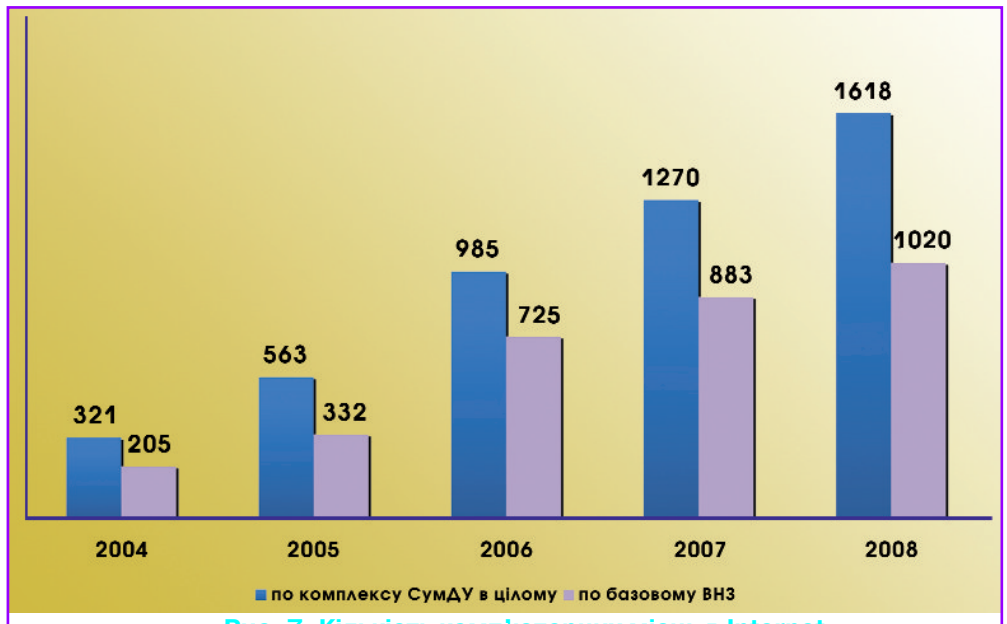

Рис. 7. Кількість комп'ютерних місць в Internet

– Електронний каталог бібліотеки збільшився майже до 170 тис. описів. А всього в електронній бібліотеці налічується вже більше 12 тис. електронних копій та сканів текстів.

– У 2008 році розширений доступ до міжнародних наукових ресурсів та електронних баз даних, суттєво модернізовані такі читальні зали, як наукова (у центральній бібліотеці), у Медичному інституті, на економфакультеті, у машинобудівному коледжі та інші. І цей перелік можна продовжувати.

У наших планах на 2009 рік:

– нарощування потужності електронної бібліотеки, у тому числі й заради економії коштів з метою обмеження закупівлі літератури на паперових носіях за кількістю примірників;

– цілеспрямоване, наполегливе виконання програми, яку ми затвердили наприкінці 2008 року, щодо забезпечення навчального процесу віртуальними лабораторними тренажерами;

– запровадження дистанційного навчання ще за трьома спеціальностями;

– розроблення та запровадження програми надання кожному студенту денного відділення диска з повним методичним забезпеченням за всіма дисциплінами;

– розробка значної кількості підсистем АСУ, у тому числі такої наболілої, як «Розклад занять» та інших.

У цьому році на базі СумДУ буде проведено п'ять загальноукраїнських предметних олімпіад (три з них, «Патанатомія», «Журналістика», «Безпека життєдіяльності», – вперше), запрацюють студентські юридична клініка, кадрове агентство тощо.

У той же час завдання забезпечення якості підготовки фахівців, яке є одночасно й метою усіх наших заходів, і найважливішим критерієм їх ефективності, значною мірою залежить безпосередньо від викладача, його відповідальності та майстерності. З одного боку, в університеті повинні вивчатися науки, головною повинна бути функція академічна, спрямована на розвиток особистості, а не професійно-ремісничa, що підтверджують і темпи оновлення необхідних знань, і перманентні зміни у спрямованості професійної діяльності випускників, а з іншого – масова вища освіта змушує навчати студентів переважно із середніми здібностями.

Тому в 2009 році буде розроблена програма поширення інноваційних технологій навчання. А це:

– опорні конспекти лекцій з усіх курсів (при цьому викладач перестає бути простим засобом трансляції знань, а студент не витрачатиме час на бездумне переписування формул та постулатів на слух);

– використання мультимедійних засобів та активних методів навчального спілкування;

– зближення навчання з виробничою сферою через філії кафедр тощо.

Наведене спонукає до необхідності переосмислення й системи підвищення кваліфікації викладачів.

Усі останні виголошені тези свідчать про наміри ректорату розставити нові, хоч і загальновідомі наголоси в ідеології навчального процесу вже у цьому році.

Розвиток **наукових досліджень** є й надалі буде головним пріоритетом розвитку університету. І ця теза в нашому колективі вже не потребує доказів. Про що свідчить таке:

– Загальний обсяг наукових досліджень збільшився на 72% (минулорічний – на 60%) і досяг вже 5,7 млн грн, а із завершених робіт – 4,7 млн грн (збільшення до 2007 р. вдвічі) – рис. 8.

– Співвідношення обсягів виконаних робіт за рахунок спеціального фонду (госпдоговори, гранти) до обсягу коштів загального фонду держбюджету, який виділяється університету МОНом, досягло 2,62, що суттєво перевищує середній показник по міністерству (рис. 9).

Однак необхідно зазначити, що питома вага госпдоговірної тематики, яка укладається за ініціативою кафедр, становить у загальному обсязі тільки близько третини. Усе інше – результат домовленостей ректорату та НДЧ із відповідними замовниками або укладається позабазовими структурними підрозділами. На жаль, відбулося зменшення виконаної тематики на інженерному та фізико-технічному факультетах, маємо незначне зростання на

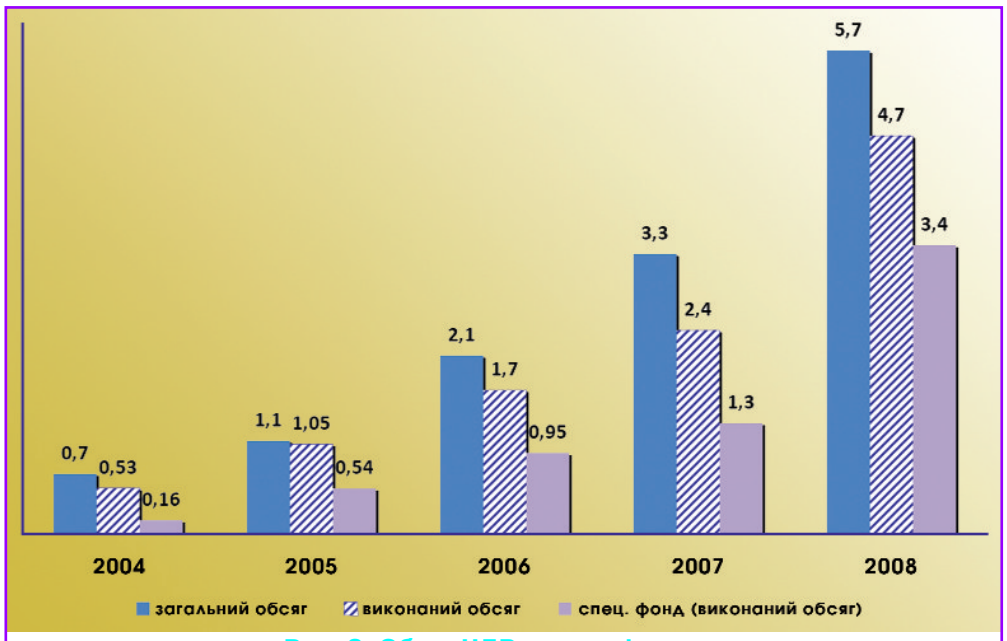

Рис. 8. Обсяг НДР та грантів, млн грн

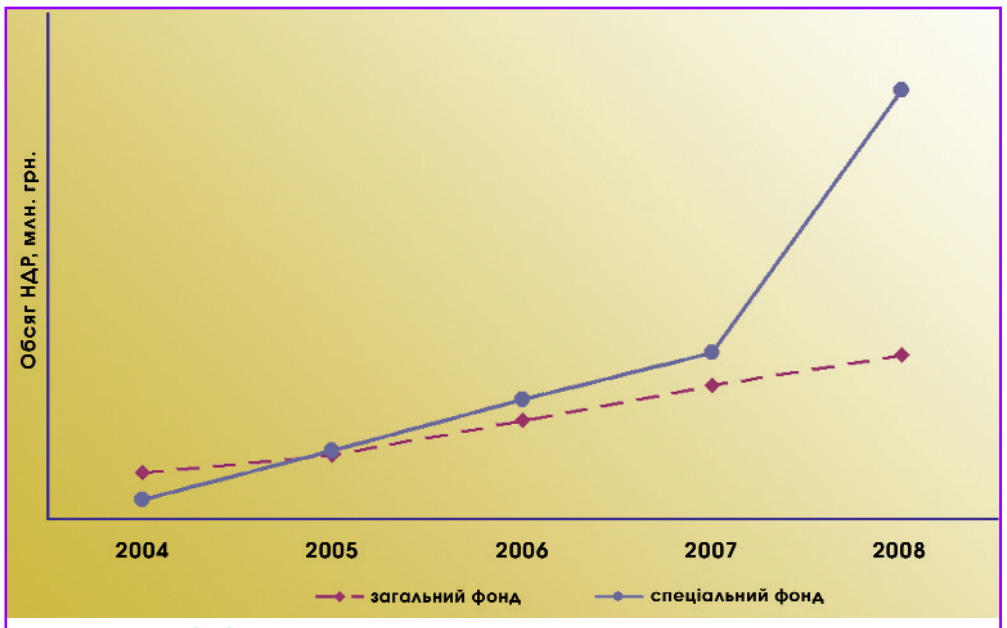

Рис. 9. Співвідношення спеціального і загального фондів НДР

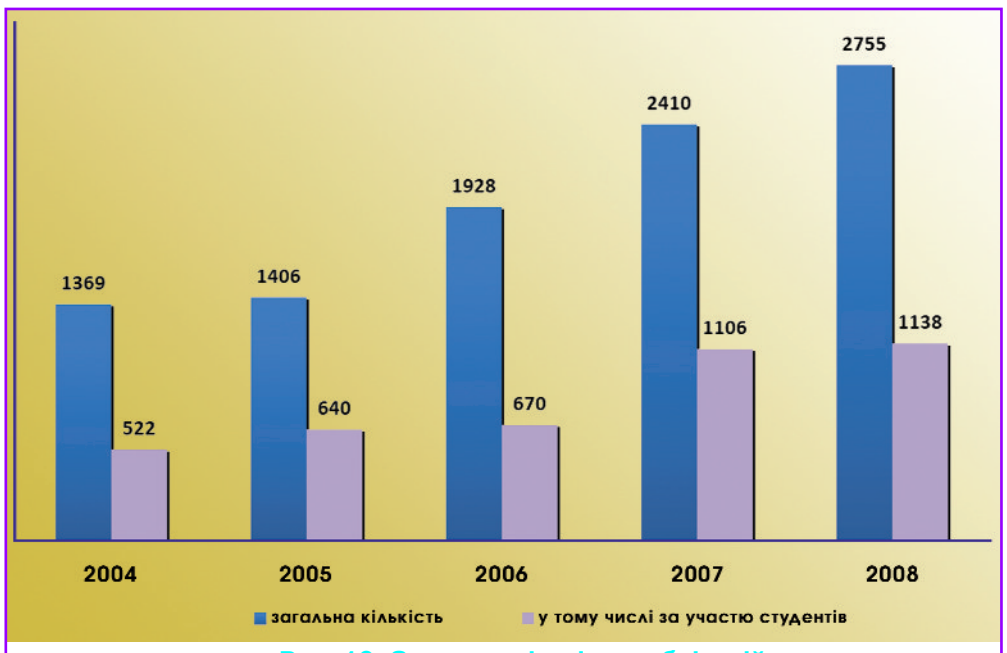

Рис. 10. Загальна кількість публікацій

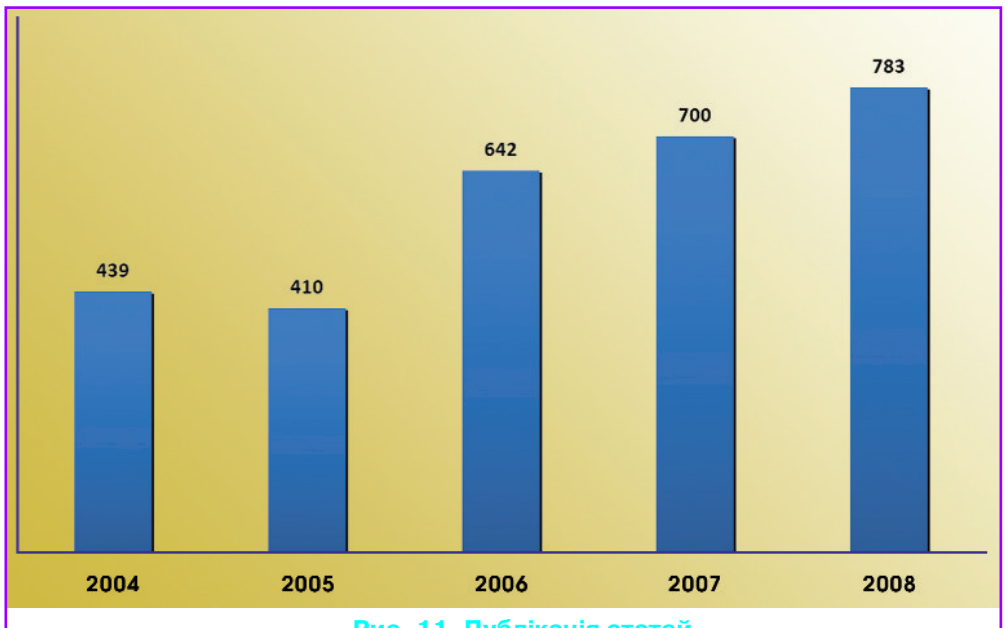

Рис. 11. Публікація статей

економічному факультеті та в Медінституті й повну відсутність у Конотопському інституті.

У 2008 році майже до 2800 зросла загальна кількість публікацій, у тому числі за участю студентів до 1140 (рис.10). Видано 20 монографій. Опубліковано майже 800 статей (рис.11), у тому числі більше 80 – у зарубіжних виданнях – зростання у 1,7 раза (рис.12), отримано 29 патентів (зростання в 2,6 раза), а також міжнародний сертифікат якості ISO 9001-2000 на проведення НДР лабораторією грануляційних досліджень. Наші студенти переможно взяли участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (42 призові місця – це перший показник серед всіх ВНЗ України).

Перелік наших наукових здобутків можна продовжувати. І те, що вперше, з ініціативи голови Сумської обласної державної адміністрації і за участю його заступників та керівників обласних управлінь, відбулося знакове засідання вченої ради СумДУ щодо поглиблення використання наукового потенціалу університету в соціально-економічному розвитку області, свідчить і про неабиякий авторитет нашого закладу, і про зростання можливостей для впровадження результатів досліджень. Для цього необхідно значно посилити маркетингову діяльність із трансферу наукових розробок. Детальний план розвитку наукової діяльності на 2009 р. нещодавно затверджений вченою радою і доведений до всіх структурних підрозділів.

Варто ще раз наголосити на тезі: відсутність активної роботи, спрямованої на зростання кадрового потенціалу, на профінансоване підвищення кваліфікації та наукової діяльності може стати «дамокловим мечем» над певними структурними підрозділами і поставити під сумнів їх існування в сьогоднішньому форматі.

Наша **діяльність у міжнародному науковому і освітянському просторі** теж продовжує набирати оберти. Уже зазначалося суттєве зростання кількості наукових статей у зарубіжних виданнях, у тому числі з високим імпакт-фактором. У 2008 році університет набув постійного повноправного членства у Міжнародній асоціації університетів (штаб-квартира в м. Париж), Європейській асоціації університетів (Брюссель), Асоціації університетів Південної та Східної Європи й регіону Чорного моря (Афіни). Також подані документи й маємо підтримку щодо вступу до Євразійської Асоціації Університетів (штаб-квартира в МДУ). Укладено ще 8 до 37 існуючих угод із зарубіжними університетами. Відкрили на базі центральної бібліотеки регіональний інформаційний центр Євроатлантичної інтеграції, уперше провели виїзне засідання конференції «Гервікон» у Польщі, у 2,5 раза (до 142) збільшили кількість виїздів студентів за кордон, не так швидко, як хотілося б, але збільшується загальна кількість міжнародних грантів (13 – рис. 13), 8 господарських договорів виконувалося на замовлення іноземних фірм.

Експорт навчальних послуг в умовах загальноукраїнського демографічного спаду дозволяє не тільки мати додаткові фінансові надходження, а й відповідний обсяг навчального навантаження кафедр. На кінець 2008 року в університеті навчається вже більше 620 іноземних студентів із 52 країн усіх регіонів світу (рис. 14). Завдання стоїть важливе – за декілька років вийти на показник 1,5–2 тис., опрацьовуємо участь наших викладачів у роботі відповідного навчального центру безпосередньо у Китаї. Як відомо, у нашому Медінституті зараз реалізовується проект англомовного навчання. З 1 вересня розпочнемо такий із «Менеджменту» і, можливо, з «Маркетингу», а з 2010 року – з «Інформатики».

Нарешті ми наблизились і до реалізації міжнародного навчального співробітництва з виданням подвійного диплома за спеціальністю «Бізнес-адміністрейшн» разом з одним із університетів Польщі.

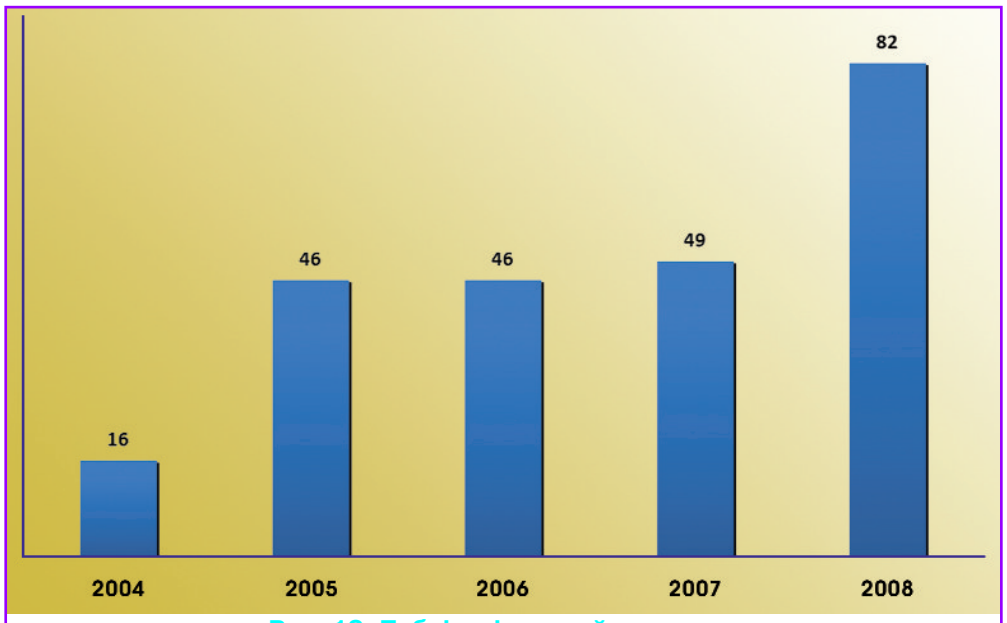

Рис. 12. Публікація статей за кордоном

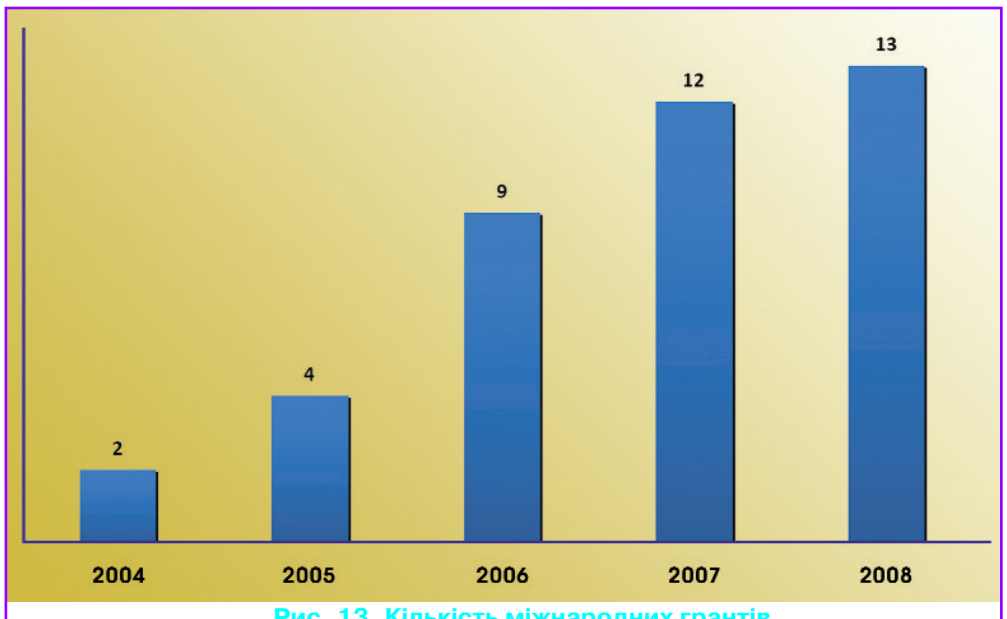

Рис. 13. Кількість міжнародних грантів

Виховна та позанавчальна робота

У звітному році, як і в попередньому, ця робота проводилася системно, масштабно, за різноманітними формами. І тут маємо позитивну динаміку.

–Активнішою стала робота і студентського самоврядування, і студентської профспілки. Практично всі ініціативи студентів підтримані і профінансовані.

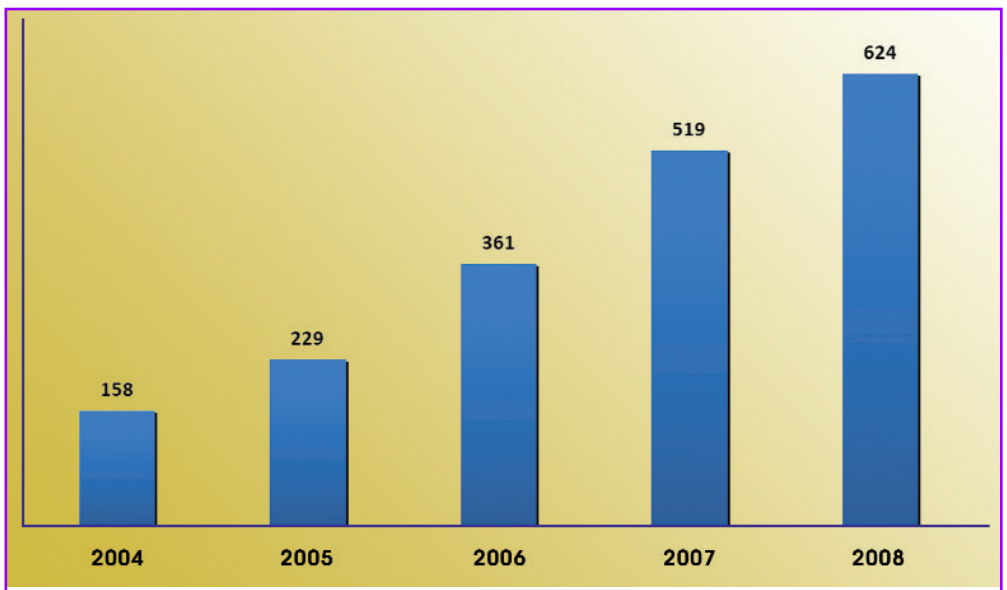

Рис. 14. Кількість іноземних студентів

– Суттєво підвищився рівень художньої самодіяльності за якістю концертних програм, збільшилася з 18 до 21 у базовому навчальному закладі кількість гуртків, а відтак і кількість студентів та школярів, які в них займаються.

– До різноманітних заходів протягом року залучено близько 10 тис. школярів.

– У 41 спортивній секції та 18 абонементних групах займається 27 видами спорту 1230 студентів (на 11% більше, ніж у 2007 році) та 307 школярів, збільшилася на 20% (до 149 осіб) кількість студентів-спортсменів високого рівня (від 1-го розряду до майстра спорту міжнародного класу).

– У 2008 році СумДУ посів перші місця в міських та обласних чемпіонатах та спартакіадах, а також в обласному огляді-конкурсі на кращий стан фізичної культури та спорту.

– Зі стрільби з лука, греблі, боротьби дзюдо, спортивного орієнтування, футзалу, волейболу, ковзанярського спорту й інших видів наші спортсмени мають медалі чемпіонатів України та міжнародних змагань, 8 з них входять до національних збірних команд.

Успіхів чимало. У той же час потребують суттєвого посилення виховна робота зі студентами-іноземцями, активізація кураторського корпусу, ініціювання безпосередньо факультетами позанавчальних та виховних заходів, подальший розвиток студентського самоврядування. У цьому році необхідно створити систему критеріїв оцінки ефективності виховної роботи – не через кількість проведених заходів (їх предостатньо), а через кількість студентів, які байдужі до всього, у тому числі, на жаль, і до навчання.

Необхідно поширити на всі структури досвід Конотопського політехнічного технікуму щодо організації студентських будівельних загонів, створення бюро тимчасового працевлаштування студентів під час навчання тощо.

Звертаюся до студентського активу. Ви і тільки ви в умовах такого демократичного вишу, як наш, можете повести результативну боротьбу за чисті від надписів парти, з варварським пошкодженням після коштовних ремонтів ліфтів, санвузлів, стін, за чистоту (без нецензурщини) спілкування, за появу в приміщеннях, в їдальні без верхнього зимового одягу і не «пляжному вигляді» в інші пори року тощо. Існує поняття корпоративної культури й ми повинні до неї наближатися.

Значна увага у 2008 році, як і у попередні роки приділялася **поліпшенню матеріальної бази**.

За кошти державного бюджету придбано ще один електронний мікроскоп вартістю близько 1,5 млн грн, а за власні кошти – науково-навчального, медичного та технічного обладнання на 570 тис. грн. Крім цього, придбані комфортабельний автобус та легкове авто, нова цифрова АТС, яка буде задіяна найближчим часом, замінено ще два ліфти, обладнано радіостудію кафедри «Журналістика», а також сучасною світлотехнічною та аудіоапаратурою актову залу, конференц-системами дві аудиторії, створено презентаційні експозиції наукових та краєзнавчих досліджень у бібліотеці, тренажерна зала у Машинобудівному коледжі тощо.

Незважаючи на відсутність у держбюджеті 2008 року відповідної програми, ми за власні 620 тис. грн проклали теплотрасу до спорткомплексу та до нового корпусу, виконали там ряд покрівельних та внутрішніх робіт.

Ремонти йшли в усіх навчальних закладах університету й гуртожитках. Тільки по базовому ВНЗ підрядними організаціями виконано робіт на 2,9 млн грн та приблизно стільки ж власними силами із суттєвим (відсотків на 40) здешевленням.

Майже завершений ремонт фасадів корпусів, облаштовані покрівлі (у тому числі переходів), відремонтовані всі душові, частина секцій, санвузлів, тамбурів у гуртожитках, все більш охайною стає територія і базового закладу, і Медичного інституту. Загальна кількість відремонтованих навчальних та службових приміщень становить 217, серед яких великі поточні аудиторії «ЕТ» 314, 228, 218, «ЛА» 213, «Б» 309, анатомічного корпусу, комплекси приміщень із спортивною залою кафедри фізичного виховання, зі стендовою залою кафедри гідроаеромеханіки, репетиційних при актовій залі, на кафедрі анатомії та певних клінічних кафедрах тощо.

Масштаби робіт підтверджуються більш ніж 9 тис. м^2 облаштованих стель, стін та підлог, встановленням близько 150 металопластикових і виготовленням чималої кількості вікон та близько 600 од. меблів власним виробництвом.

Ремонтні роботи в корпусах, реконструкція в гуртожитках службових приміщень у житлові продовжуються і сьогодні. Обсяг робіт, аби (по першому колу) поліпшити все, що накопичилося за багато років, ще великий. Плани на 2009 рік є. Не буду їх оголошувати. Все залежатиме від фінансового стану, який, я впевнений, ми забезпечимо, у тому числі й для вирішення інших **питань соціально-орієнтовного змісту**, які були й надалі будуть у центрі уваги ректорату.

– Заробітна плата, стипендія, незважаючи на їх багаторазове підвищення, виплачувались, як і відпускні та оздоровчі, своєчасно, й у повному обсязі.

– У 2008 році підвищені щомісячні премії докторам наук, кураторам груп та іншим певним категоріям співробітників.

– Загальний обсяг коштів спецфонду, який виплачений співробітникам як премії усіх видів (без НДР) становив – 7,1 млн грн, поточна матеріальна допомога, знижки оплати за навчання співробітників та їхніх дітей – близько 110 тис. грн.

– Компенсаційні виплати за роботу у шкідливих умовах праці, придбання спецодягу, засобів захисту – близько 135 тис. грн.

– На матеріальну допомогу та заохочення студентів, фінансове забезпечення сиріт відповідно до законодавства було спрямовано близько 1 млн 100 тис. грн.

– За рік вдалося ще на 10 кімнат у гуртожитках № № 1,4 збільшити можливості для поселення співробітників, аспірантів, студентів, поступово поліпшуємо медичне обслуговування та роботу комплексу громадського харчування. У 2008 році його товарообіг зріс на 25% у реальному вимірюванні, продукція власного виробництва – на 36%.

– Разом із профспілковими організаціями співробітників і студентів, передусім завдяки їх активній роботі, вирішені майже всі питання оздоровлення. На рахунок профкому перераховано для забезпечення цих та інших соціальних потреб – 120 тис. грн.

Реалізація більшості із зазначених у доповіді питань значною мірою визначалася **фінансовим станом університету**, який, незважаючи на відомі кризові виклики, є стабільним внаслідок системної роботи зі збільшення надходжень та їх раціонального використання.

Необхідно зазначити, що проведена КРУ комплексна ревізія фінансово-господарської діяльності суттєвих порушень не виявила.

У цілому фінансування комплексу університету збільшилося за рік на 35% і становило 128 млн грн, із них 49% – власні надходження, які по базовому ВНЗ становлять 53,4%. Залучались і спонсорські кошти, і кошти обласного та міського бюджетів на фінансування молодіжних програм. Збільшується питома вага у спецкоштах системи підвищення кваліфікації, наукової діяльності, підготовки офіцерів запасу тощо.

Поширюються госпрозрахункові взаємовідносини ректорату з факультетами, кафедрами, службами. Тільки на субрахунки цих структурних підрозділів спрямовано більш ніж 3 млн грн, що на 33% перевищує показник 2007 року. З них підрозділами витрачено на додатковий фонд оплати праці близько 900 тис. грн, на придбання нового обладнання, комп'ютерної техніки – 600 тис. грн, на інші потреби (відрядження, ремонти, література тощо) – близько 1 млн грн. Але є й необхідність більш раціонального використання коштів субрахунків, збільшення надходжень на них за рахунок ініціативи факультетів, кафедр, служб.

Загалом вважаю фінансовий звітний рік успішним.

У той же час ті тенденції, що є наслідком загальних кризових викликів, про що йшла мова на вченій раді у листопаді, підтверджуються аналітикою 2008 року. ФОП, стипендія, комунальні витрати у загальному обсязі коштів становили 82,4%. При цьому їх питома вага у порівнянні із 2007 роком збільшилася на 6,6%. Зростають також різного роду обов'язкові платежі, тарифи, ціни тощо. Уповільнюються темпи зростання спецфонду (2008 рік у порівнянні з 2007 роком – +25%; 2007 до 2006 року – +39%). Також дещо в меншому обсязі, ніж у попередньому році, ми забезпечили стартовий залишок коштів на 1 січня 2009 року (бажано б мати суттєво більше).

Ми зобов'язані передбачати вірогідність посилення цих тенденцій і в цьому році, відпрацьовувати, що ми й робимо, певні противаги. Вони не завжди безболісні. Але я оптиміст. Упевнений, що й у 2009 році все будемо виплачувати вчасно й у пристойному розмірі. Усе, що необхідно, відремонтуємо, придбаємо і забезпечимо дотримання балансу інтересів усебічного розвитку, і все буде гаразд. І це не емоційна заява, а прагматичний розрахунок і реальне оцінювання потенціалу університету, наших ресурсів та резервів.

Варто ще раз зробити акцент на чотирьох головних складових нашої і стабільності, й успішності:

1– розвиток наукової діяльності, надання університету все більших ознак науково-навчальної установи;

2 – потужна боротьба у гострій конкуренції з іншими ВНЗ за власного абітурієнта (а це забезпечується і загальним іміджем університету, і профорієнтаційною роботою, і якістю підготовки фахівців у всіх складових);

3– поширення діяльності у міжнародному науково-освітянському просторі;

4 – розвиток системи підвищення кваліфікації і перепідготовки.

І на завершення. Усі успіхи університету, позитивна динаміка розвитку – це результат зусиль усього нашого колективу. Висловлюю щиру подяку керівникам усіх рівнів, їх заступникам, викладачам і співробітникам, профспілковому активу й нашому студентству, і перш за все тим, хто у 2008 році працював наполегливо, ініціативно.

У той же час не повинно бути місця для переоцінки, самозаспокоєння. Чимало не вдалося, щось тільки розпочато, та й плани – потужні.

Вважаю за необхідне, щоб усі керівники, їхні заступники уважно розглянули всю наведену інформацію, визначили свій особистий внесок, місце і роль свого підрозділу у здобутках університету як за темпами зростання, так і за різноманітністю напрямів діяльності.

У разі позитивної оцінки звіту прошу Вашої ще більш зацікавленої підтримки зусиль ректорату щодо забезпечення, незважаючи на всі складнощі, не менш потужної динаміки розвитку університету в 2009 році.

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ – СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УНІВЕРСИТЕТІВЦІВ

Інформація голови представницького органу профспілок СумДУ, голови первинної організації профспілки працівників науки та освіти України В.О. БОРОВИК на конференції трудового колективу СумДУ про виконання колективного договору за 2008 рік

Соціальний захист - це, перш за все, фінансове забезпечення і, як наслідок, морально-психологічний клімат у колективі. Зроблено детальний аналіз виконання колективного договору за 2008 рік, а для порівняння наведено цифри року попереднього - 2007.

Так, додаткову відпустку за ненормований робочий день (7 або 4 дні) отримали в минулому році 639 чол., а в 2007-му - 612. А сумарні дані по виплаті премій у 2008 р. склали 7 млн 100 тис. грн., тоді як у попередньому році - 4 млн 670 тис. грн. Суттєва різниця.

За ініціативи профкому СумДУ розроблено та затверджено Вченою радою університету Положення по виплаті щорічної винагороди педагогічним працівникам. У минулому році такої виплачено 27 423 грн., а в 2007-му - 24 171 грн.

Доплати за вчені звання і ступені в нашому університеті з 2005 р. виплачуються постійно в максимальних розмірах (професор - 33%, доцент - 25 %, докт.наук - 25 %, канд.наук - 15% посадового окладу). Усього ж сума таких доплат у 2008 році склала 2 млн 893 грн., тоді як у попередньому - уполовину менше: 1 млн 425 тис. грн.

Майже вдвічі за рік збільшилися й доплати за роботу в нічний час та в шкідливих умовах, а також прибиральницям за використання дез. засобів та водіям за класність. Так само суттєво зросли й витрати на молоко, мило, спецодяг тощо.

Якщо періодичний медичний огляд у 2007 році взагалі не проводився, то в минулому році завдяки зусиллям профкому здійснено огляд працівників, які підпадають під дію шкідливих чи небезпечних факторів виробничого середовища та трудового процесу. При огляді виявлено таке:

1. Працівників з підозрою на профзахворювання (отруєння), в тому числі професійний рак - не виявлено.

2. Працівників, які вперше отримали інвалідність чи профзахворювання - не виявлено.

3. Працівників, які потребують переведення на іншу роботу внаслідок профзахворювання вперше, - не виявлено.

4. Дообстеженню підлягають 42 працівники (з них 40 жінок).

5. Уперше виявлені загальні захворювання в 172 працівників (з них 140 жінок).

6. Потребують тимчасового переведення на іншу роботу за станом здоров'я 5 працівників (всі жінки).

7. Переводу на іншу роботу за станом здоров'я потребують 34 працівника (з них 12 жінок).

8. Направлення працівників на МСЕК - 4 чол.

9. Працівників зі встановленим профзахворюванням за останні 5 років не виявлено.

10. Працівники, які направляються на: амбулаторне лікування - 177; стаціонарне лікування - 6; санаторно-курортне лікування - 83; потребують дієтичного й лікувально-профілактичного харчування - 61 особа, а диспансерного нагляду (станом на кінець звітного року) - 122 працівники.

У гуртожитку №1 СумДУ для обслуговування студентів та працівників університету, працює медпункт, в якому є такі кабінети: фізіотерапевтичний; маніпуляційний; терапевтичний; фельдшерський; функціональної діагностики. Там же розміщений денний стаціонар на 6 ліжок.

Для забезпечення роботи здоровпункту міською клінічною лікарнею №5 виділені ставки лікаря-терапевта, фельдшера та медичного працівника денного стаціонару. Витрати на медпрепарати, інструментарій, обладнання, матеріали, воду, електроенергію, тепло та ін. сплачуються за рахунок університету. Але на сьогоднішній день в лікарні № 5 дуже складна ситуація з молодшим та середнім персоналом, і для того, щоб медсестра, яка поки що працює тимчасово, залишилась для подальшої роботи, має бути заохочення й з боку університету також.

Тепер щодо комплексу громадського харчування. У 2008 р. його товарообіг збільшився на 25 % порівняно з 2007р., а кількість відвідувань на 9 %. До складу комплексу входять заклади громадського харчування на місцях. А саме: їдальня базового навчального закладу університету на 274 місця; їдальня медичного інституту на 80 місць; їдальня машинобудівного коледжу на 60 місць; три буфети на клінічних базах кафедр медичного інституту; п'ять буфетів у приміщеннях навчальних корпусів; кафетерій в «Г»-корпусі університету на 40 місць.

	2006	2007	2008
Оздоровлення по путівках на бази відпочинку	345 чол.	115 чол.	162 чол. **(62 тис. грн.)**
Санаторно-курортне лікування	38 чол.	32 чол. (+ 4 дітей)	40 чол. (+3 дітей)
Дитячі оздоровчі табори	30 чол.	36 чол. (4 зимові)	29 чол. **(44 тис. грн.)**

Таблиця 1. Оздоровлення

Зайве говорити, яке значення має матеріальна допомога. Усього за 2008 р. такої від адміністрації отримало 137 чол. на суму 29975 грн. та нецільову благодійну допомогу від профспілки на суму 93475 грн.

А сума виплат на оздоровлення за ст. 57 Закону «Про освіту» у звітному році склала 1 млн. 140 тис. грн., тоді як у 2007-му - 725186 грн. Крім того, відбувалось оздоровлення працівників університету та членів їх сімей як за рахунок коштів профспілки, так і відрахувань адміністрації на профспілковий рахунок на оздоровчу, культурно-масову та спортивну роботу, а також з допомогою фонду соціального страхування. Всі подані заяви на оздоровлення працівників та членів їх сімей були 100 % задоволені. Зведені дані по оздоровленню наведені в таблиці 1.

Отже, якщо взяти в сумі цифри, наведені вище, то на реалізацію заходів, передбачених колективним договором, знадобилось в 2007 р. приблизно 7,5 млн грн., а в 2008 р. - більше, ніж 13 млн.грн.

Були в нашому університеті й культпоходи в театри та філармонію, організовувалися поїздки по гриби та екскурсії в Умань, Новгород-Сіверський, Путивль та на Михайлівську цілину. Надавалися працівникам університету й членам їх сімей пільгові путівки вихідного дня на «Сонячну галявину». Було організовано ряд заходів по святкуванню Новорічних та різдвяних свят.

Щорічно проводиться Спартакіада здоров'я серед працівників університету. Особливо вдало проведені «Веселі старти» на водно-весловій базі університету та підведення підсумків Спартакіади. Зараз наші колеги їздять на лижну базу університету, відвідують басейн.

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України визнала профспілкову організацію СумДУ переможцем Всеукраїнського огляду-конкурсу на кращу первинну профспілкову організацію та нагородила дипломом Першого ступеня, що відображено у Постанові № П-13-3 від 14.02.08 р.

До 60-річчя університету ректор СумДУ А.В. Васильєв уперше в області отримав Знак ЦК профспілки «За соціальне партнерство» - як керівник, котрий дбає про соціальну сферу в колективі,

Голову профспілки СумДУ нагороджено грамотою ФПУ, заступників голови профкому - грамотами ЦК профсплки, голів профбюро факультетів та служб - грамотами облпрофради та обкому працівників науки та освіти України.

До нових звершень!

■ АБІТУРІЄНТ – 2009

ВАЖКО НА ТРЕНУВАННІ – ЛЕГШЕ НА ТЕСТУВАННІ

В обласному управлінні освіти відбулася прес-конференція, на якій ішлося про стан підготовки до проведення зовнішнього незалежного оцінювання у 2009 році

Директор Харківського регіонального центру оцінки якості освіти О. Л. Сидоренко висловив задоволення підготовкою до зовнішнього тестування абітурієнтів Сумщини, де 6492 особи виявили бажання взяти участь у пробному тестуванні. Це, за його словами, у двічі більше, ніж у Харківській області та майже в тричі – ніж у Чернігівській. Для цього на Сумщині визначено 34 пункти тестування.

Пробне тестування буде проведено 14 та 21 березня 2009 року з усіх предметів, винесених на незалежне оцінювання. Мета – ознайомлення із процедурою зовнішнього оцінювання учнів. Кожен його учасник повинен з'явитися на пункт тестування, маючи при собі квитанцію про оплату, персональну інформаційну картку та паспорт (свідоцтво про народження) і довідку з навчального закладу.

Після пройденого тестування учень отримає зошит із правильними відповідями на запитання, що допоможе йому краще підготуватися до вже не пробного, а справжнього тестування. Реєстрація на зовнішнє незалежне цьогорічне оцінювання закінчується 3 березня 2009 року.

Усі бажаючі вступати до вищих навчальних закладів можуть зареєструватися у спеціально визначених пунктах реєстрації:

· Випускники шкіл 2009 року м. Суми – лише у своїх школах;

· Випускники шкіл 2009 року Сумської області – лише у єдиних районних (міських) пунктах реєстрації;

· Випускники минулих років, професійно-технічних навчальних закладів I-II р.а. цього року м. Суми

м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2 – СумДУ

м. Суми, вул. Кірова, 160 – СНАУ

м. Конотоп, вул. Садова, 39 – Конотопський інститут СумДУ

м. Глухів, вул. Терещенків, 36 – Глухівський коледж СНАУ

Для реєстрації необхідно пред'явити паспорт (свідоцтво про народження) та атестат або довідку з навчального закладу із зазначенням очікуваного терміну отримання атестату. Якщо учень пред'являє свідоцтво про народження, бажано мати ще якийсь документ із фотокарткою, оскільки за досвідом минулого року, були проникнення інших осіб під прізвищем учнів.

Реєстрація передбачає два етапи: заповнення електронного носія у визначеному пункті реєстрації та заповнення бланку, який відправляється у Харківський регіональний центр Зміни до реєстрації можна внести лише один раз протягом її терміну.

За даними Харківського регіонального центру, Сумська область займає 5-те місце по кількості зареєстрованих дітей в Україні. Цього року очікується 9974 учасників тестування. На сьогодні в області зареєстровано 3205 учасники, з них – 2466 випускники загальноосвітніх навчальних закладів 2009 року та 739 випускники минулих років.

Як зауважив під час прес-конференції заступник начальника управління освіти і науки сумської облдержадміністрації О. П. Степаненко, Харківський регіональний центр наполегливо працює з учителями та методистами інших міст (і зокрема із м. Суми), створюючи різноманітні Інтернет-конференції, форуми тощо для результативної підготовки учнів.

Порівняно із минулорічним тестуванням – тестування 2009 р. зазнало суттєвих змін. Кількість предметів зросла від 3-х до 5-ти, а це означає, що тестуються абсолютно всі предмети, необхідні абітурієнтові при вступі до ВНЗ. Нагадаю, що жоден вищий навчальний заклад не має права проводити вступні іспити або тестування (окрім творчих професій: митців, художників, журналістів).

Тепер навчання в 11 класі триватиме до 1 травня, після цієї дати учень навчається за індивідуальною програмою. Оцінки, що отримані під час зовнішнього тестування, переносяться в атестат і можливості покращити результат немає. Після написання тестів, матеріали надсилаються у Харківський регіональний центр, де результативність іспиту перевіряється не більше, ніж 5-6 особами.

Тетяна ФЕДЧЕНКО,
група ЖТ–71.

НЕЧУЖІ СЕРЕД НЕСВОЇХ

■ ІНОЗЕМЦІ В СУМДУ

Іноземні студенти стали невід'ємною частиною нашої великої університетської родини. Звичайно, їм непросто доводиться в чужій країні, місті. Але СумДУ робить усе можливе для того, щоб роки їхнього навчання проходили якнайкраще. Саме для цього працює факультет по роботі з іноземними громадянами(ФРІГ). «Резонанс» звернувся до його декана, Андрія Миколайовича Юнди, щоб довідатися більше про діяльність очолюваного ним відділу.

– Підготовче відділення (ПВ) факультету по роботі з іноземними громадянами СумДУ створене в травні 1991 р., а з 17 квітня 1992 р. набуло, згідно з рішенням вченої ради університету, статусу факультету по роботі з іноземними громадянами. Загалом в СумДУ пройшли навчання більше 1000 студентів з близько 50 країн Близького Сходу, Південно-Східної та Східної Азії, Африки, СНД.

Першими студентами-іноземцями, які приїхали вчитися до нас у далекому 1991 р., були громадяни Палестини, Сирії та Йорданії. Перші випускники вже давно працюють у себе на батьківщині: лікують хворих, розробляють нові проекти, навчають студентів. А першим в історії СумДУ випускником-іноземцем, який отримав диплом інженера (в 1997 р.), став Мустафа Сабра. Тепер він успішно працює в Палестині. 1998 – рік випуску перших 22 випускників медичного факультету. З того часу щороку університет випускає дипломованих спеціалістів для різних країн світу. Здобувши базову вищу освіту, багато наших підопічних продовжують навчання в ординатурі й аспірантурі. За ці роки захищено 7 кандидатських дисертацій.

Факультет – це не тільки наші вихованці, студенти, але й викладачі, лаборанти, фахівці деканату, які допомагають студентам опановувати знаннями, виховують і перевиховують, лікують, підтримують доброю порадою.

На підготовчому відділенні ФРІГ слухачі вивчають як українську, так і російську мову, залежно від обраної майбутньої спеціальності. На основних факультетах навчання також ведеться українською або російською мовою, а в медичному інституті СумДУ – англійською (з 2003 року). На сьогодні за цією програмою навчається більше 200 студентів-іноземців, переважно на підставі контрактів між навчальним закладом і юридичними або фізичними особами. В окремих випадках за міжнародними угодами або програмами.

Найбільш затребуваними спеціальностями у вихованців ФРІГ є лікувальна справа, обладнання хімічних виробництв і підприємств будматеріалів, а також спеціальності економічних напрямів.

Як і в наших студентів, певне число іноземців часом має проблеми з навчанням (академічна неуспішність). Для їхнього вирішення звертаються переважно в деканати основних факультетів, де навчаються. До речі, в СумДУ вони зайняті не лише здобуттям вищої освіти. Іноземні студенти задіяні й у роботі студентського самоврядування. Беруть участь у всіх культурно-масових і спортивних заходах. Традиційно «Золотий Інтеграл» не минає без колоритних виступів наших вихованців. То ж можна сміливо сказати, що іноземні студенти активно вливаються в бурхливе життя нашого університету.

Вікторія МІРОШНИЧЕНКО,
група ЖТ–52.

■ РЕЦЕНЗІЇ

«ФІЛОСОФІЯ Є, ВЛАСНЕ, НОСТАЛЬГІЯ, ПОТЯГ ПОВСЮДУ БУТИ ВДОМА»

Наприкінці минулого року в одному з київських видавництв вийшла книга філософа Сергія Курбатова «Історичний час як детермінанта творчого процесу» (К.: Інформаційні системи, 2008. – 172 с.).

Ще зовсім недавно Сергій був доцентом кафедри філософії СумДУ та й зараз підтримує тісні контакти з нашим університетом. Філософів, як відомо, багато не буває, багато може бути лише викладачів філософії. Своєю книгою С. Курбатов якраз підтверджує своє прагнення називатися філософом. Дві основні проблеми турбують автора, такі ж древні, як і сама філософія, – це проблеми часу й творчості, які автор і ставить під питання. Оригінальна концепція його книги ґрунтується на таких положеннях:

1. Час як темпоральний процес взаємодії буття й небуття є заплідненим потенцією кінечності та руйнації локальних феноменів існування, відкритістю буття до смерті, вектором есхатологічного спрямування.

2. Виходом з цих драматичних колізій є художня творчість як реалізація темпоральності через символічний контекст у формі художнього часу.

3. Художня творчість виступає осягненням сенсу та сутності світу, бо мистецький витвір відкриває людині простір автентичного існування, виявляє універсальність естетизації реальності.

4. Естетизація виводить на фундаментальну для людини можливість гармонії сущого, розкриття гармонії як довершеного буття, затвердження життєвості в її намагніченості вічним.

Мова – це ще одна проблема, що тематизується в книзі С. Курбатова. Причому феномен мови розглядається ним на онтологічному рівні, цілком по-гайдеґерівськи, як «оселі буття», що остаточно може бути схоплене лише поезією.

Часи кризи університетської освіти супроводжуються недовірою до самого смислу існування філософії. Для багатьох вона не має права на існування, бо вона некорисна. Але заради справедливості потрібно сказати, що філософія, мабуть, завжди несвоєчасна за самою своєю суттю. І тим більше, філософія ніколи не може змінити світ, як про те мріяв К. Маркс. Насправді філософія – це одна з рідкісних для людини можливостей автономного й творчого існування. М. Гайдеґер колись говорив, що її початкове завдання – робити речі важчими й складнішими, ніж вони є насправді. У своїй книзі С. Курбатов якраз багато розмірковує над цією природою філософського знання. Отже, філософи існують, а це означає (перепрошую за банальність), що як би там хто не хотів, – філософія існувати буде.

Залишається побажати авторові продовжити прокладати свій шлях у мистецтві мислення, бо ж велике філософське питання «Чому є дещо, а не ніщо?» своєї актуальності й сьогодні не втратило.

Наприкінці лютого очікується презентація рецензованої нами книги в Сумах.

В. А.

■ РІДНЕ МІСТО

БІЛЯ «СУМКИ» – «СУМКА»

«Геннадію Михайловичу, скажіть, язик у вас тут не повертається говорити російською мовою?» – пожартував із мером заступник голови облдержадміністрації Олег Медуниця на відкритті мистецького кафе «Сумка». Атмосфера тут дійсно була українофільська: рідною мовою аж пахло, а від патріотичного настрою, здається, наелектризувалося повітря.

День народження затишного «притулку» для людей вільних професій призначили на 10 січня не випадково, бо цього дня 70 років тому народилася Сумська область. І ось коли більшість її мешканців повернулася до роботи після обідньої перерви, у новоствореному кафе звучать урочисті виступи. Але про це пізніше. А поки що підійдемо до входу... Над ним – витий із металевих прутів піддашок із двома ліхтарями. Під дверима – хронікери, цікаві перехожі та кілька ґав. Попід стіною, намагаючись бути непомітними (але де там!), трюхикають Богдан Бенюк зі спортивним оглядачем ICTV Ігорем Мірошниченком і зникають за дверима. Переконавши себе, що й ми не згірше столичних журналістів, заходимо разом із рештою гостей у приміщення.

Найперше впадає у вічі так званий «прикордонний стовп» із надписом «Повертаймося додому», проходимо далі. Перед нами – барна стійка, стіна за якою стилізована під українську хату – мальви у цвітінні, прорізані зверху вікна зі ставнями й вибитими занавісками. З наступної зали, іменованої на золотій табличці «панською», видно великий контрабас, саксофоніста й піаніста, чути джаз і гудіння голосів. Ось із приємною посмішкою дівчата, які працюють у кафе, забирають наші речі й ми трохи ніяковіємо від незвичного сервісу.

А зала й справді пишна – молочно-білий, приємно-червоний і вишукано-золотий кольори, арки, бра і легенда сьогоднішнього відкриття – виставка вишиваного живопису Анжеліки Рудницької: на стінах – картини, а в прорізі арки підвішені нитково-голковим мистецтвом прикрашені подушки – як на мене, краса неймовірна!

Музика притихає, а перед гостями вишиковуються автор ідеї та ординатор створення кафе Микола Гриценко, мер Сум, представники облдержадміністрації та облради. Власне нічого особливого, крім сподівань, що стіни реконструйованого мистецького центру «Собор» за традицією вміщуватимуть багато людей, обіцянок «переважання в нім української музики і такої ж тематики виставок і заходів. І в цьому є тільки позитив!» (де ж бачено таку однозначність?).

Запросили до слова Богдана Бенюка. Актор защедрував, дав усім майстер-клас із говоріння українською, назвав відкриття «Сумки» подарунком мешканцям нашого міста, побажав закладу продовження оренди приміщення, на що пізніше сумський мер відповів обіцянкою приватизації.

Після вислуховування промов ми нарешті дочекалися можливості краще оглянути виставку й сам заклад. Біля «Панської зали» побачили світлицю, де гості можуть перекусити. Там столи й лави з темного дерева, швейна машина Zinger, висять ходики й настінні ліхтарі. Підіймаємося різьбленими дерев'яними сходами на «Літературну антресольку» й опиняємося в зеленій кімнаті. Стеля тут низька, ще й виступ на ній з написом «Вклонімося землі Сумській». Мимохіть доводиться кланятися, але це не ображає. Тут ми бачимо стелажі. А, так це про них говорив Микола Гриценко, коли обіцяв книжкові виставки та можливість усім відвідувачам перечитувати експоновані видання.

Начебто все подивилися. Спускаємося сходами. А ось і Богдан Бенюк.

На запитання про можливість співпраці з мистецьким клубом відповідає:

«Подивимося, як воно буде. Але треба співпрацювати. Насправді, із Сум, зі Сходу велика історія українська починалася, козацька історія. Про що тут говорити, тут – серцевина українства. Тим паче, ця мова – сумська, полтавська, харківська – дала й літературну норму сучасної мови. Так що тут великий центр культурний, але ми в цьому досі не розібралися, як не розібралися, що таке вишивана сорочка, чому дівчина при відмові хлопцеві давала саме гарбуза, а не огірок чи помідор. Нам ще багато чого розкривати в самих собі. Але з огляду на таку інформатику, яка нас накриває – такий, знаєте, блок, цунамі, ми не можемо розібратися навіть у тому, хто з нас є хто. От коли розберемося, тоді й себе будемо поважати...».

Юлія МИКУЛА,
група ЖТ–72.

■ ОСОБИСТОСТІ

МАЙСТЕР СВОЄЇ СПРАВИ

Інститут заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання СумДУ свою історію розпочав ще 11 травня 1960 року, коли рішенням Ради Міністрів УРСР був створений загальний технічний факультет. Про його актуальність свідчить той факт, що на 160 місць першого курсу подали заяви 600 абітурієнтів. Навчання відбувалося за єдиним уніфікованим планом технічних вузів з тридцяти груп спеціальностей: енергетика, машинобудування і приладобудування, електронна техніка, електроприладобудування і автоматика, радіотехніка, хімічна технологія тощо. Діяли підготовчі курси.

На новостворений факультет перевели всіх студентів-заочників, які проживали в Сумах і навчалися в різних вузах країни. У перший же рік існування на шести його курсах навчалося понад 600 осіб. Найбільш суттєву допомогу зі створення матеріально-технічної бази факультету надали заводи машинобудівний та електронних мікроскопів, а також хімкомбінат.

З 1 березня 1989 року загальнотехнічний факультет перейменовано на заочний, через три роки – на факультет вечірнього та заочного навчання, який потім і став Інститутом заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання.

Різні люди очолювали факультет в роки його становлення. З 1995 року й по сьогодні – Віталій Якович Стороженко, який нещодавно відсвяткував 70-річний ювілей. Внесок його в розвиток цієї структури університету є неоціненним.

Паралельно з роботою викладача він проводив наукові роботи з госпдоговірної тематики. Сфера наукових його інтересів – дослідження, розроблення та впровадження високоефективних апаратів для хіміко-технологічних процесів. Упроваджені у виробництво гомогенізатор для одержання мийних паст, рідинний екстрактор у виробництві рідкісних металів, сульфуратор у виробництві сульфазолу відзначені трьома медалями ВДНГ СРСР (1 золота та 2 срібні), автору вручено знак винахідника СРСР.

Професор В.Я.Стороженко є автором більше 100 друкованих праць, у тому числі 26 статей в наукових і науково-технічних виданнях, 35 авторських свідоцтв на винаходи. Надруковано дві книги, рекомендовані Міносвіти України як навчальні посібники. До його заслуг з повним правом можна віднести й відкриття багатьох навчально-консультаційних пунктів, де ведеться підготовка фахівців.

Колектив Інституту заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання та весь професорсько-викладацький склад СумДУ, а також студенти зичать Віталію Яковичу міцного здоров'я на довгі роки, добра, щастя, творчості й натхнення в роботі, родинного затишку та благополуччя.

Анастасія КОТЛЯР,
група ЖТ–71.

Є ІМЕНА, ЯКІ ЗОРЕЮ СЯЮТЬ...

Ці крилаті слова золотими літерами викарбувані на стенді сільської школи Петрово Кіровоградської області. Поряд – фотографія випускника школи 1967 р., видатного науковця, професора, доктора хімічних наук, викладача СумДУ С. М. Салістого. Аби вшанувати пам'ять земляка, односельці 16 січня у рідній школі відкрили меморіальну дошку.

Станіславу Михайловичу судилося прожити недовго, усього 49 років. Але йому вдалося залишити після себе значний слід у такій науці, як хімія. Знайомі, родичі, колеги згадують Салістого як талановитого науковця, різнобічно розвинену особистість. Будучи учнем восьмого класу, він виборов перше місце на Всеукраїнській олімпіаді з хімії, а через рік – на Всесоюзній. Цікаво, що до цього в родині Салістих не було хіміків. Батько – військовий. Мати – шанована в селищі медсестра. Але родинне коріння не завадило хлопцю здійснити свою найбільшу мрію – стати науковцем у галузі хімії.

1980 р. видався для Станіслава Михайловича доволі плідним. Він одночасно закінчив аспірантуру Ярославського політехнічного інституту й захистив кандидатську дисертацію у РХТІ ім. Менделєєва (Москва). «Захиститися» саме там вважалося чимось неймовірним. У 1993 році захистив докторську дисертацію в УХВС НАН України. А через два роки йому присуджено вчене звання професора.

Хіміка Салістого помітили й за кордоном. З 1993 він почесний член Нью-Йоркської академії наук. Через рік його запрошують викладати на кафедру хімії нашого університету. Викладацька справа не заважає хіміку продовжувати свою дослідницьку роботу.

Найбільшу увагу науковець присвячує лакофарбовій промисловості, окислювальній полімеризації олігомерів. Професор С.М. Салістий встановив механізм утворення липкого шару при полімеризації, модифікував рівняння Майо для потрійних композицій. Завдяки його розробкам із кубових відходів отримані лаки, які йдуть на виготовлення фарби. Методичні рекомендації вченого й досі вдало практикуються на різних хімічних підприємствах. Надруковано більше ста його наукових публікацій у таких журналах: «Высокомолекулярные соединения», «Лакокрасочные материалы» та ін.; видано тридцять методичних розробок для виконання лабораторних і практичних робіт для студентів-хіміків. Він автор навчального посібника «Пигменты и пигментированные материалы».

Окрім хімії, Станіслав Михайлович захоплювався ще й історією, археологією, філософією. Дружина Людмила Максимівна Миронович з гордістю розповідає:

– Він був незвичайною, обдарованою людиною, справжнім дипломатом. У розмовах з іншими завжди був стриманий, ввічливий, мав філософське мислення і гарне почуття гумору, ідеаліст і романтик у душі. Студенти обожнювали лекції Салістого...

Життя професора обірвалося 14 січня 1998 р. Але в пам'яті друзів, рідних, студентів Станіслав Михайлович зажди живий – привітний, усміхнений.

Наталя БУРЛАКУ,
група ЖТ–52.

■ КЛУБ ВЕСЕЛИХ ТА КМІТЛИВИХ

КАК ЖИВЕМ, ТАК И ШУТИМ

К счастью, вузовская жизнь заключается не только в том, чтобы получить вагон знаний с маленькой тележкой. Есть и вторая сторона медали. В один прекрасный день староста группы объявила, что скоро «Интеграл» и нужны активисты. Мальчик, недолго думая, бежит записываться в группу инициативных. На сцене он показал себя, его заметили и... Через несколько дней к мальчику подошел, как выяснилось потом, легенда вузовского КВНа, и предложил сколотить новую команду. Или еще вариант, он проходил мимо доски объявлений и просто не смог не заметить «Желающие попробовать свои силы в КВН, подходите в аудиторию №..»

Может показаться странным, но у всех КВН-щиков истории «как я попал в КВН» практически одинаковые. Да, существуют нюансы, но все же: «Жил-был мальчик, учился в школе, занимался самодеятельностью, но больше внимания уделял знаниям...» Следовательно, попадают в КВН, как правило, умные, как минимум неглупые. Закончилась школа, пришла пора выбирать вуз. И мальчик стал студентом...

«Не обижайте Сашу»

Примерно таким образом и появились в СумГУ две новые команды «Не обижайте Сашу» и «Не в ту сторону». Если хочешь, чтобы о тебе заговорили, – не сиди на месте, действуй! Потому что дело и учит, и мучит, а главное – кормит.

30 сентября 2008 года команда «Не обижайте Сашу» поехала проверять свои творения на одесской публике. И не оплошала – попала на Всеукраинскую игру «Кубок веселых народов», который проводится в Киеве. И здесь удача сверкнула им своей лучезарной улыбкой. Совсем еще юной команде удалось отломить неслабый кусок пирога – 1-е место! Тем самым они забронировали себе места во втором туре, который пройдет в мае этого года.

Как признаются ребята, приятно выступать и там, где не конкурировать, бороться за призовое место, а можно просто расслабиться и выступить для души. Хорошо, когда существует простая комбинация: твоя команда + зрители + команды. Эта игра называется «Кубок поколений КВН». 29 ноября 2008 г. в актовом зале СумГУ зрителей порадовали и рассмешили не только заслуженные и опытные КВН-щики «5-й элемент», « Тіке_Тіхо», « КонЫкЫ», но и уже титулованный молодняк «Не обижайте Сашу», а также дебютанты «Не в ту сторону», которые показали, что и без опыта можно сыграть не хуже известных команд.

Только отыграли одну игру, как молниеносно подкралась другая, куда серьезней – полуфинал «Кубка области». Думали, как мед, так и ложками, да не тут-то было. Команде « Не обижайте Сашу», к сожалению, не удалось войти в когорту победителей. А вот новоиспеченной команде «Не в ту сторону, наоборот, без труда и задоринки удалось войти в финал, что автоматически вывело ее в финал «Кубка области».

Однако и для команды «Не обижайте Сашу» еще не все потеряно. 28 февраля – игра на «Кубок губернатора», которая дает шанс попасть в финал игры «Кубок области».

Сессия – это не всегда трагедия. Иногда, фрагментами, она бывает и смешной, в чем можно будет увидеть в стенах СумГУ 13 февраля. Команды будут показывать все, на что они способны и не способны, дабы заслужить расположение ректора А.В.Васильева.

И – пару шуток.

- Дальтонику Пети дали собирать кубик-рубик. Теперь собирают дальтоника Петю.
- Смерть с косой решила прикольнуться и медленно прошлась мимо дома престарелых.
- 14 февраля, День Св. Валентина. Красивых принцесс увозят принцы , а каких-то кобыл – цыгане.
- «Совсем оборзели!» – заявило всемирное сообщество, когда сомалийские пираты захватили льдинку с мамонтенком.

Дарина ПШОНКІНА,
група ЖТ–71.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 2 друковані аркуші,
приведені до 8 полос формату А-3.
Віддруковано: ПВКФВ «Макден»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції: м.Суми, вул.Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 78-03-74; 33-02-25.

Шеф-редактор
Олена Ткаченко
Редактор
Василь Чубур
Відповідальний секретар
Володимир Садівничий

Редакція не завжди поділяє думки авторів і залишає за собою право скорочувати й редагувати матеріали
Наклад – 1000 примірників.
Замовлення №